

PRIJEMNI ISPIT IZ MATEMATIKE

prof. dr Momčilo Bjelica

2009. jun

215. (1) Uprostiti izraz

$$\left[-\frac{1}{p+q} - \frac{1}{p^3 - q^3} : \frac{1}{p^2 + pq + q^2} \right] \cdot \frac{p^2 - q^2}{2p^2} + 1 : (p^2 + p),$$

gde je $p \neq \pm q$, $p \neq -1$ i $p \neq 0$.

216. (2) Rešiti jednačinu $7^{2x} - 8 \cdot 7^x + 7 = 0$.

217. (3) Rešiti jednačinu

$$\frac{\log x + \log(5x + 8)}{\log(5x - 4)} = 2.$$

218. (4) Dokazati jednakost

$$\frac{\sin 3\alpha}{\sin \alpha} - \frac{\cos 3\alpha}{\cos \alpha} = 2.$$

219. (5) Ako je $f(x) = \sin x$, dokazati da je

(a) $f(2x) = 2f(x)\sqrt{1 - f^2(x)},$

(b) $f(x) + f(y) = 2f\left(\frac{x+y}{2}\right) \cdot \sqrt{1 - f^2\left(\frac{x-y}{2}\right)}.$

2009. septembar

220. (1) Dokazati jednakost

$$\frac{2a^2 + 7a + 3}{a^3 - 1} - \frac{1 - 2a}{a^2 + a + 1} - \frac{3}{a - 1} = \frac{1}{a - 1}.$$

221. (2) Ako je osnova logaritma 10, rešiti jednačinu

$$\frac{3 - \log 5}{5 - \log x} + \frac{\log x}{1 + \log x} = 1.$$

222. (3) Dokazati identitet, za $\frac{\pi}{4} \leq \alpha \leq \frac{\pi}{2}$,

$$\frac{\sqrt{1 - 2 \sin \alpha \cos \alpha}}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha} + \frac{2 \sin \alpha \cos \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} = \sin \alpha + \cos \alpha.$$

2010. jun

223. (1) Dokazati jednakost

$$\left(\frac{(x+1)^2(x^2-x+1)^2}{(x^3-1)^2} \right)^2 \cdot \left(\frac{(x-1)^2(x^2+x+1)^2}{(x^3+1)^2} \right)^2 = 1.$$

224. (2) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$7^{2x} - 6 \cdot 7^x - 7 = 0.$$

225. (3) Rešiti jednačinu

$$\left(\frac{2}{5} \right)^{\log_{0,25}(x^2+5x+8)} = 0,4^{-1}.$$

226. (4) Za koje vrednosti realnog parametra a jednačina

$$\sin^6 x + \cos^6 x = a(\sin^4 x + \cos^4 x)$$

ima rešenje?

227. (5) Ako je

$$f(x) = \frac{x - 10}{x + 10},$$

izračunati $f(x + 5) - f(x - 5)$.

2010. septembar

228. (1) Uprostiti razlomak

$$\frac{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2} - (b^2 + c^2 - a^2) : \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}}{a^2 + b^2 + c^2}.$$

229. (2) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$9^{\tan x} - 2 \cdot 3^{\tan x} = 3.$$

230. (3) Dokazati da važi jednakost $f(x) + f\left(\frac{1}{x}\right) = 28$, ako je

$$f(x) = \log_7 x + 7 \log_3 9x.$$

231. (4) Dokazati identitet

$$\sin^8 x + \cos^8 x = \frac{1}{8} \sin^4 2x - \sin^2 2x + 1.$$

232. (5) Dato je $a_0 = 1$, $a_1 = 3$, kao i opšta rekurentna relacija

$$a_n^2 - a_{n-1}a_{n+1} = (-1)^n, \quad n \geq 1.$$

Izračunati a_3 .

2011. jun

233. (1) Uprostiti izraz

$$\left[\frac{x^3 - 1}{x + 1} \cdot \frac{x}{x^3 + 1} \right] : \left[\frac{(x + 1)^2 - x}{(x - 1)^2 + x} \cdot \left(1 - \frac{1}{x} \right) \right].$$

234. (2) Rešiti eksponencijalnu jednačinu $121^x - 12 \cdot 11^x + 11 = 0$.

235. (3) Rešiti sistem jednačina

$$\begin{aligned} \log_2 x - \log_2 y &= \log_2 7 - 1 \\ \log_{25}(x - y) &= \frac{1}{2}. \end{aligned}$$

236. (4) Uprostiti trigonometrijski izraz

$$\frac{2 \cos^2 \alpha - 1}{2 \tan \left(\frac{\pi}{4} - \alpha \right) \sin^2 \left(\frac{\pi}{4} + \alpha \right)}.$$

237. (5) Ako je $f(1 + \sqrt{x}) = x$, odrediti $f(f(x))$.

2011. septembar

238. (1) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{a-1} - \frac{a^3+1}{a^4-a} \right) \cdot \frac{a-a^3}{a+1}.$$

239. (2) Rešiti jednačinu $7^{2t} - 8 \cdot 7^t + 7 = 0$.

240. (3) Ako je

$$f(x) = \log_x 6 + 3 \log_3 9x,$$

izračunati $f(x) + f(1/x)$.

241. (4) Uprostiti izraz

$$\sin^5 x - \sin x \cos^4 x.$$

2012. jun

242. (1) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{x^3}{x^4-x} - \frac{1}{x-1} \right) : \frac{x+1}{x^3-1}.$$

243. (2) Uprostiti

$$\frac{1}{\sqrt{x+y} + \sqrt{x} + \sqrt{y}} + \frac{1}{\sqrt{x+y} - \sqrt{x} - \sqrt{y}}.$$

244. (3) Odrediti zbir kvadrata rešenja jednačine

$$2^{x^2-2x-10} = \frac{1}{4}.$$

245. (4) Rešiti jednačinu

$$\log_{\sqrt{2}}^2 x + 3 \log_2 x + \log_{1/2} x = 2.$$

246. (5) Proveriti tačnost jednakosti

$$\frac{\sin^3 x + \cos^3 x}{\sin x + \cos x} + \frac{\sin^3 x - \cos^3 x}{\sin x - \cos x} + \frac{\sin^4 x - \cos^4 x}{\sin^2 x - \cos^2 x} = 3.$$

2012. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika

247. (1) Izračunati

$$\left(\left(\frac{3}{7} + \frac{2}{3} : \frac{3}{5} \right) : \left(13 + \frac{6}{7} \right) \right)^{-1/2}.$$

248. (2) Odrediti zbir kvadrata rešenja kvadratne jednačine

$$x^2 + 3\alpha x + \alpha^2 = 0,$$

gde je α parametar.

249. (3) Proveriti tačnost jednakosti

$$\frac{\cos^3 x + \sin^3 x}{2 - \sin 2x} = \frac{\cos x + \sin x}{2}.$$

2012. septembar

250. (1) Uprostiti izraz

$$\left(3 - \frac{(a+b)^2}{ab} \right) \cdot \left(\frac{b}{a} - \frac{a}{b} \right) : \frac{a^3 + b^3}{ab}.$$

251. (2) Rešiti jednačinu

$$2012^{2x} - 2013 \cdot 2012^x + 2012 = 0.$$

252. (3) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{x + 2\sqrt{x-1}} + \sqrt{x - 2\sqrt{x-1}} = 2.$$

253. (4) Proveriti tačnost jednakosti

$$\frac{\cos^3 x + \sin^3 x}{2 - \sin 2x} = \frac{1}{\sqrt{2}} \cos \left(x - \frac{\pi}{4} \right).$$

2013. jun

254. (1) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{x^3 - x} - \frac{1}{x^3 + x}\right) : \left(\frac{1}{x^2 + x} + \frac{1}{x^2 - x}\right).$$

255. (2) Odrediti vrednost izraza

$$\frac{\left(\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{a}}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} - \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{a}}\right)^2}{\left(\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{a}}\right)^2 - \left(\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} - \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{a}}\right)^2}$$

za $a = 2$ i $b = 3$.

256. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$49^x - 50 \cdot 7^x + 49 = 0.$$

257. (4) Rešiti trigonometrijsku jednačinu

$$(\sin^2 x + \cos^2 x)(\sin^2 x - \cos^2 x) = \sin^4 x + \cos^4 x.$$

258. (5) Ako je

$$f(x) = \frac{1 + \frac{1}{x}}{1 - \frac{1}{x}},$$

odrediti $f(f(x))$.

2013. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika

259. (1) Izračunati

$$\left[\frac{1}{2} : \frac{3}{4} + \frac{4}{5} : 0,6\right] : 0,25^2.$$

260. (2) Proveriti tačnost jednakosti

$$\frac{(a+b)^2 - 2ab}{(a-b)^2 + 2ab} : \left[\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b}\right) : \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b}\right)\right] = \frac{b-a}{b+a}.$$

261. (3) Rešiti sistem jednačina

$$\begin{aligned} \log_{2013} x - \log_{2013} y &= 1 \\ x + y &= 2014. \end{aligned}$$

2013. septembar

262. (1) Proveriti tačnost identiteta

$$\left[\left(\frac{1}{\sqrt{a}} + \frac{1}{\sqrt{b}} \right) : \left(\frac{\sqrt{a}}{\sqrt{b}} + \frac{\sqrt{b}}{\sqrt{a}} \right) \right] \cdot \left[(\sqrt{a} + \sqrt{b})^{-1} \cdot \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \right) \right] = \frac{1}{ab}.$$

263. (2) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$81^x - 82 \cdot 9^x + 81 = 0.$$

264. (3) Rešiti jednačinu

$$\log_{2013}(2012 + x) + \log_{2013}(2014 - x) = 2.$$

265. (4) Ako je

$$f(x) = \frac{1 - \frac{1}{x}}{1 + \frac{1}{x}},$$

odrediti $f(f(x))$.

**2013. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

266. (1) Izračunati

$$\left[\frac{2}{3} : \frac{4}{5} - 0,6^{-1} : 0,2^2 \right] \cdot 0,6.$$

267. (2) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{a-3b} - \frac{1}{a+3b} + \frac{6b}{a^2-9b^2} \right) : \frac{b(2a+b)}{a^2-9b^2}.$$

268. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$100^x - 101 \cdot 10^x + 100 = 0.$$

2014. jun

269. (1) Rešiti jednačinu

$$|x| + |x + 1| + |x + 2| = 6.$$

270. (2) Neka su a , b i c realni brojevi. Uprostiti izraz

$$\frac{(a + b + c)^2 - (a + b - c)^2}{(a - b + c)^2 - (a - b - c)^2}.$$

Odrediti uslove za a , b i c tako da dati izraz bude definisan.

271. (3) Odrediti zbir kvadrata rešenja jednačine

$$2^{x^2-2x-10} = \frac{1}{4}.$$

272. (4) Proveriti tačnost implikacije:

$$\text{Ako je } (\log_3 x)(\log_x 2x)(\log_{2x} y) = \log_x x^2, \quad \text{tada je } y = 9.$$

273. (5) Rešiti trigonometrijsku jednačinu

$$\sin^4 x + \cos^4 x = 1.$$

274. (6) Neka je data funkcija

$$f(x) = \frac{1}{1 + \frac{1}{x}}.$$

Izračunati $f^2(x) = f(f(x))$, $f^3(x) = f(f(f(x)))$ i $f^9(x) = f(f(\dots(f(x))\dots))$.

**2014. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

275. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$(32)^{-2} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{-11} + \left(\frac{1}{1 + \sqrt{5}} + \frac{1}{1 - \sqrt{5}}\right)^{-1} + (0,5 : 1,25)^{-1} = \frac{5}{2}.$$

276. (2) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{3x + 13} = 2\sqrt{x + 3} + \sqrt{x - 1}.$$

277. (3) Proveriti tačnost jednakosti

$$4^{\log_2 3 + \log_4 \frac{5}{11}} = \frac{45}{11}$$

2014. septembar

278. (1) Uprostiti izraz

$$\left[\frac{1}{a-2} - \frac{a}{(a-1)^2+3} \right] : \left[\frac{1-a^2}{a^3+8} + \frac{1+a}{a^2-4} \right].$$

Odrediti vrednost izraza za $a = -1, 25$.

279. (2) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{2x-3} = \sqrt{x-2} + \sqrt{x-3}.$$

280. (3) Dokazati tačnost jednakosti

$$\log_{\frac{1}{9}} \left(\log_2 \frac{1}{2} \cdot \log_{\frac{1}{2}} 8 \right) = -\frac{1}{2}.$$

281. (4) Izračunati

$$\sin \frac{\pi}{12}.$$

282. (5) Ako je

$$f(x) = \frac{2014x+1}{2014x-1},$$

izračunati $f(f(x))$.

**2014. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

283. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left[\left(\left(7 + \frac{1}{3} \right) : \frac{11}{6} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} \cdot \left[\left(\left(14 + \frac{2}{3} \right) : \frac{11}{3} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} = 1.$$

284. (2) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{2x+14} = \sqrt{x+5} + \sqrt{x-7}.$$

285. (3) Izračunati

$$\log_2(5 \log_3 9 - \log_5 25).$$

2015. jun

286. (1) Proveriti da li su brojevi

$$\frac{\sqrt{3}}{3 + \sqrt{3}} \quad \text{i} \quad \frac{-\sqrt{3}}{3 - \sqrt{3}}$$

rešenja jednačine $2x^2 + 2x - 1 = 0$.

287. (2) Neka je a realan broj. Dokazati identitet

$$1 - \frac{8}{a^2 - 4} \left[\left(1 - \frac{a^2 + 4}{4a} \right) : \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{2} \right) \right] = \frac{a - 2}{a + 2}.$$

288. (3) Rešiti jednačinu

$$4^{-x + \frac{1}{2}} - 7 \cdot 2^{-x} - 4 = 0.$$

289. (4) Rešiti sistem jednačina

$$\begin{aligned} \log_2 x + \log_4 y &= -2 \log_{\frac{1}{2}} 4, \\ \log_4 x + \log_2 y &= 5. \end{aligned}$$

290. (5) Proveriti identitet

$$\frac{\cos \alpha}{\sin \alpha - \cos \alpha} + \frac{\sin \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} = \frac{\tan^2 \alpha + 1}{\tan^2 \alpha - 1}.$$

291. (6) Ako je $f(x) = \frac{x+1}{x-1}$, dokazati da je

$$\frac{f(x) - f(y)}{1 + f(x)f(y)} = \frac{y - x}{xy + 1}.$$

**2015. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

292. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left[\left(\frac{3}{5} + \frac{2}{3} : \frac{3}{7} \right) : 10 \frac{7}{9} \right]^{-2} = 25.$$

293. (2) Dokazati identitet

$$a \left(\frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{2b\sqrt{a}} \right)^{-1} + b \left(\frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{2a\sqrt{b}} \right)^{-1} = 2ab, \quad a > 0, \quad b > 0.$$

294. (3) Rešiti jednačinu

$$\log_{x-2}(x^2 - 6x + 10) - 1 = 0.$$

2015. septembar

295. (1) Dokazati

$$\sqrt[3]{2} + \frac{1}{\sqrt[3]{9} + \sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{4}} - \sqrt[3]{3} = 0.$$

296. (2) Dokazati

$$\frac{x^3 + y^3}{x + y} : (x^2 - y^2) + \frac{2y}{x + y} - \frac{xy}{x^2 - y^2} = 1, \quad x \neq \pm y.$$

297. (3) Rešiti sistem jednačina

$$\sqrt{x} - \sqrt{y} = 1, \quad x + y = 5.$$

298. (4) Rešiti jednačinu

$$(\log_3 x)^2 - 4 \cdot \log_3 x + 3 = 0.$$

299. (5) Proveriti tačnost identiteta

$$\sin^2 \alpha \sin^2 \beta + \cos^2 \alpha + \cos^2 \beta = 1 + \cos^2 \alpha \cos^2 \beta.$$

300. (6) Neka je data funkcija

$$f(x) = \frac{1 - \frac{1}{1+\frac{1}{x}}}{1 - \frac{1}{1-\frac{1}{x}}}.$$

Odrediti $f(f(x))$, kao i inverznu funkciju $f^{-1}(x)$.

**2015. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

301. (1) Izračunati

$$\frac{2^{-3}}{3^2} \cdot \left(\frac{2^{-2}}{3}\right)^{-2} : 2.$$

302. (2) Uprostiti izraz

$$\left(a - \frac{27}{a^2}\right) : \frac{a^2 + 3a + 9}{a^2}, \quad a \neq 0.$$

303. (3) Rešiti sistem jednačina

$$x + y = 11, \quad xy = 28.$$

304. (4) Dokazati jednakost

$$\log_3 4 \cdot \log_4 5 \cdot \log_5 6 \cdot \log_6 7 \cdot \log_7 8 \cdot \log_8 9 = 2.$$

2016. jun

305. (1) Izračunati

$$\left(\left(\frac{3}{16} : \left(8 + \frac{1}{3}\right) + \frac{1}{25}\right)^{-1/4} - 1\right)^{-4}.$$

306. (2) Dokazati identitet

$$\left(\frac{2ab}{4a^2 - 9b^2} + \frac{b}{3b - 2a}\right) : \left(1 - \frac{2a - 3b}{2a + 3b}\right) = \frac{b}{6b - 4a}.$$

307. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$2^{x^2 - 5x + 4} = \frac{1}{4}.$$

308. (4) Rešiti logaritamsku jednačinu

$$\log_6(x + 1) + \log_6(2x + 1) = 1.$$

309. (5) Proveriti tačnost identiteta

$$\frac{1 - 2 \sin^2 \alpha}{1 + \sin 2\alpha} = \frac{1 - \tan \alpha}{1 + \tan \alpha}.$$

310. (6) Neka je data funkcija

$$f(x) = 1 - \frac{1}{1+x}.$$

Odrediti $f^2(x) = f(f(x))$, $f^3(x) = f(f^2(x))$, $f^n(x)$, $n \geq 3$.

**2016. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

311. (1) Izračunati

$$\left(\frac{1}{2} + \frac{7}{11} : \frac{2}{11}\right)^{-1/2}.$$

312. (2) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{a-1} + \frac{1}{a+1}\right) : \left(\frac{1}{a-1} - \frac{1}{a+1}\right), \quad a \neq \pm 1.$$

313. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$2^{x^2-6x+8} = 8.$$

314. (4) Neka je data funkcija

$$f(x) = \log_3 x + \log_9 x^2.$$

Izračunati $f(\sqrt{27})$.

2016. septembar

315. (1) Izračunati

$$\left[\left(\frac{3}{7} + \frac{2}{3} : \frac{3}{5}\right) : \left(13 + \frac{6}{7}\right)\right]^{-1/2}.$$

316. (2) Dokazati

$$\frac{1}{a^2 + 2a + 1} - \frac{a^2 + a}{a^3 - 1} \cdot \left(\frac{1}{a^2 - a} - \frac{a}{1 - a^2} \right) = -\frac{4a}{a^4 - 2a^2 + 1}.$$

317. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$3^{x^2 - 4x + 2} = \frac{1}{9}.$$

318. (4) Rešiti logaritamsku jednačinu

$$(\log_5 x)^2 = 3 + \log_5 x^2, \quad x > 0.$$

319. (5) Proveriti tačnost identiteta

$$\frac{\cos 2\alpha}{1 + \sin 2\alpha} = \frac{\cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha}{(\cos \alpha + \sin \alpha)^2}.$$

320. (6) Neka je data funkcija

$$f(x) = 1 + \frac{1}{x - 1}.$$

Odrediti $f^2(x) = f(f(x))$, $f^3(x) = f(f^2(x))$, $f^4(x)$.

**2016. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

321. (1) Izračunati

$$\left[\frac{5}{2} : \frac{3}{4} - \frac{1}{3} + 0,8 : 0,2 \right]^{-2}.$$

322. (2) Uprostiti izraz

$$\left[\left(\frac{a}{b} - \frac{b}{a} \right) : (a^2 - 2ab + b^2) \right] : \frac{1}{a - b}, \quad a \neq \pm b1.$$

323. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$3^{x^2 - 7x + 15} = 27.$$

324. (4) Rešiti jednačinu

$$\log_{2016} x - \log_{2016} 2016 - \log_{2016} 2016^2 - \log_{2016} 2016^3 = 2010.$$

2017. jun

325. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left[\left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \right) : \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b} \right) \right] : \frac{(a+b)^2 - 2ab}{(a-b)^2 + 2ab} = \frac{b+a}{b-a}, \quad ab(a-b) \neq 0.$$

326. (2) Rešiti jednačinu

$$9^{-x+\frac{1}{2}} - 26 \cdot 3^{-x} - 9 = 0.$$

327. (3) Rešiti jednačinu

$$x^{\log_3^2 x + \log_3 x^3 + 3} = \frac{2}{\frac{1}{\sqrt{x+1}-1} - \frac{1}{\sqrt{x+1}+1}}.$$

328. (4) Rešiti jednačinu

$$\log_9 x + \log_{81} x + \log_3 x = 7.$$

329. (5) Proveriti tačnost jednakosti

$$\sin^6 \alpha + \cos^6 \alpha - \sin^4 \alpha - \cos^4 \alpha = -\frac{1}{4} \sin^2 2\alpha.$$

330. (6) Ako je

$$f(x) = \left(1 + \frac{1}{x} \right) \cdot \left(1 - \frac{1}{x} \right)^{-1}, \quad x(x-1) \neq 0,$$

odrediti $f(f(x))$.

**2017. Jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

331. (1) Izračunati

$$\frac{2^{-4} - 3^{-4}}{2^{-1} - 3^{-1}} \cdot (2^{-1} + 3^{-1})^{-1}.$$

332. (2) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{a-5b} - \frac{1}{a+5b} + \frac{10b}{a^2-25b^2} \right) : \frac{b(2a+b)}{a^2-25b^2}.$$

333. (3) Rešiti jednačinu

$$\log_{x+1}(2x^2 - 3x + 7) - 2 = 0.$$

2017. septembar**334.** (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left(\frac{4a - 9a^{-1}}{2a^{1/2} - 3a^{-1/2}} + \frac{4a - 9a^{-1}}{2a^{1/2} + 3a^{-1/2}} \right)^2 = 16a, \quad a \in R \left\{ \frac{3}{2} \right\}.$$

335. (2) Rešiti jednačinu

$$1 + 2 \log_5(1 - x) = \log_5(5 - 3x).$$

336. (3) Rešiti jednačinu

$$\left(\frac{4}{9} \right)^x \cdot \left(\frac{27}{8} \right)^{x-1} = \frac{\log 4}{\log 8}.$$

337. (4) Proveriti tačnost jednakosti

$$\frac{\sin^3 \alpha + \cos^3 \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} + \frac{\sin 2\alpha}{2} = 1.$$

**2017. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika****338.** (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left(\frac{3}{7} + \frac{3}{2} : \frac{7}{3} \right) : 4 \frac{2}{7} = \frac{1}{4}.$$

339. (2) Proveriti tačnost jednakosti

$$\frac{x}{y} \left(1 - \frac{x}{x+y} \right) + \left(\frac{x}{y} \right)^{-1} \left(1 - \frac{y}{x+y} \right) = 1.$$

340. (3) Rešiti eksponencijalnu jednačinu

$$3^{x^2-x-8} = \frac{1}{9}.$$

2018. jun

341. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left[\left(\frac{2}{x-y} - \frac{2x}{x^3+y^3} \cdot \frac{x^2-xy+y^2}{x-y} \right) : \frac{4y^2}{x^2-2xy+y^2} \right] \cdot \frac{x+y}{x-y} = \frac{1}{2y}.$$

342. (2) Rešiti jednačinu

$$\frac{3x}{x-1} - \frac{2x}{x+2} = \frac{3x-6}{(x-1)(x+2)}.$$

343. (3) Rešiti jednačinu

$$64 \cdot 9^x - 84 \cdot 12^x + 27 \cdot 16^x = 0.$$

344. (4) Rešiti jednačinu

$$\log_7(\log_5(\log_2 x)) = 0, \quad x > 0.$$

345. (5) Dokazati identitet

$$\sin^6 \alpha + \cos^6 \alpha - 2 \sin^4 \alpha - \cos^4 \alpha + \sin^2 \alpha = 0.$$

**2018. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

346. (1) Izračunati

$$\left(\frac{2^{-2} - 3^{-2}}{2^{-1} - 3^{-1}} \right) \cdot (2^{-1} - 3^{-1})^{-1}.$$

347. (2) Dokazati identitet

$$\frac{x^2}{xy+y^2} + \frac{y^2}{x^2+xy} - \frac{x^2+y^2}{xy} = -1.$$

348. (3) Rešiti jednačinu

$$2^{x^2-2x+2} = \frac{1}{4}.$$

2018. septembar

349. (1) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} + \frac{1}{\sqrt{a} - \sqrt{b}} \right) : \left(\frac{1}{\sqrt{ab} + a} - \frac{1}{\sqrt{ab} - a} \right).$$

350. (2) Rešiti jednačinu

$$\frac{2x + 1}{3 - x} = \frac{4 - x}{x + 1}.$$

351. (3) Rešiti sistem

$$3^{2x} - 2^y = 77, \quad 3^x - 2^{y/2} = 7.$$

352. (4) Rešiti jednačinu

$$(\log_5 x)^2 = 3 + \log_5 x^2, \quad x > 0.$$

353. (5) Dokazati identitet

$$\sin 2\alpha + \sin 4\alpha - \sin 6\alpha = 4 \sin \alpha \sin 2\alpha \sin 3\alpha.$$

**2018. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

354. (1) Proveriti

$$\left(\frac{3}{5} : \frac{3}{15} + 100 \cdot 0,05 \right)^{-1/3} = \frac{1}{2}.$$

355. (2) Dokazati identitet

$$\left(\frac{2y}{x + y} + \frac{2y^2}{x^2 - y^2} \right) \cdot (x - y) = \frac{2xy}{x + y}.$$

356. (3) Rešiti jednačinu

$$3^{x^2 - 6x + 7} = \frac{1}{9}.$$

2019. jun

357. (1) Uprostiti izraze

(i)

$$\left(a + \frac{ab}{a-b}\right) \cdot \left(\frac{ab}{a+b} - a\right) : \frac{a^2 + b^2}{a^2 - b^2}.$$

(ii)

$$\frac{a^2 - b^2}{a - b} - \frac{a^3 - b^3}{a^2 - b^2}.$$

258. (2) Rešiti jednačinu

$$\log_2(x^2 + 3x + 6) - \log_2 x = 3, \quad x > 0.$$

359. (3) Rešiti jednačinu

$$2^{3x-2} - 2^{3x-3} - 2^{3x-4} - 4 = 0.$$

360. (4) Uprostiti izraz

$$\frac{\sin^3 x + \sin 3x}{\sin x} + \frac{\cos^3 x - \cos 3x}{\cos x}.$$

**2019. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

361. (1) Izračunati

$$\left(\frac{5}{2} + \frac{2}{3} \cdot 0,25\right)^{-2}.$$

362. (2) Uprostiti izraz

$$\left(\frac{1}{a+b} - \frac{a}{(a+b)^2}\right) : \left(\frac{1}{a+b} - \frac{a}{a^2 - b^2}\right).$$

363. (3) Rešiti jednačinu

$$\log_2(x^2 - x + 2) = 3.$$

2019. septembar

364. (1) Dokazati da je za $a > 0$, $b > 0$ i $a \neq b$

$$\left(\frac{a^{3/2} + b^{3/2}}{a^{1/2} + b^{1/2}} - \sqrt{ab} \right) : \left(\frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{a - b} \right)^{-2} = 1.$$

365. (2) Rešiti jednačinu

$$\log_3 x^3 + (\log_3 x)^2 = 4, \quad x > 0.$$

366. (3) Rešiti jednačinu

$$\left(\frac{9}{25} \right)^{4x^2 + 4x - 11} \cdot \left(\frac{5}{3} \right)^{2x+1} = \left(\frac{5}{3} \right)^9.$$

367. (4) Dokazati identitet

$$\frac{1 + \sin^2 x - \cos 2x}{1 + \cos^2 x + \cos 2x} = \tan^2 x.$$

Prijemni ispit iz Matematike IZZS septembar 2019.

368. (1) Izračunati

$$\left(1 + \frac{2}{3} + \frac{3}{4} - 0,5 - \frac{11}{12} \right)^{-\frac{7}{8}}.$$

369 (2) Uprostiti izraz

$$\left(a + \frac{ab}{a-b} \right) : \left(b - \frac{ab}{a-b} \right).$$

370. (3) Rešiti jednačinu

$$\log_2(x^2 - 5x + 14) = 3.$$

PEŠENJA

2009. jun

215. (1) Ako je I dat izraz, tada je

$$\begin{aligned}
 I &= \left[-\frac{1}{p+q} - \frac{p^2 + pq + q^2}{p^3 - q^3} \right] \cdot \frac{p^2 - q^2}{2p^2} + \frac{1}{p^2 + p} \\
 &= \left[-\frac{1}{p+q} - \frac{1}{p-q} \right] \cdot \frac{p^2 - q^2}{2p^2} + \frac{1}{p^2 + p} \\
 &= -\frac{2p}{(p+q)(p-q)} \cdot \frac{p^2 - q^2}{2p^2} + \frac{1}{p^2 + p} \\
 &= -\frac{1}{p} + \frac{1}{p(p+1)} = \frac{-p-1+1}{p(p+1)} = -\frac{1}{p+1}.
 \end{aligned}$$

216. (2) Uvođenjem smene $7^x = t$, jednačina postaje $t^2 - 8t + 7 = 0$, odakle se dobija $t_1 = 1$, $t_2 = 7$. Rešenja su $x_1 = 0$ i $x_2 = 1$.

217. (3) Transformišimo jednačinu

$$\frac{\log x(5x+8)}{\log(5x-4)} = 2, \quad \log x(5x+8) = \log(5x-4)^2.$$

Antilogaritmovanje daje

$$x(5x+8) = (5x-4)^2, \quad 5x^2 + 8x = 25x^2 - 40x + 16.$$

Dobijena kvadratna jednačina

$$20x^2 - 48x + 16 = 0, \quad \text{tj.} \quad 5x^2 - 12x + 4 = 0$$

ima rešenja

$$x_{1,2} = \frac{12 \pm \sqrt{144 - 80}}{10} = \frac{12 \pm \sqrt{64}}{10} = \frac{6 \pm 4}{5}, \quad x_1 = 2, \quad x_2 = \frac{2}{5},$$

od kojih je samo $x_1 = 2$ i rešenje polazne jednačine.

218. (4) Ako je L leva strana jednakosti, tada je

$$\begin{aligned} L &= \frac{\sin(\alpha + 2\alpha)}{\sin \alpha} - \frac{\cos(\alpha + 2\alpha)}{\cos \alpha} \\ &= \frac{\sin \alpha \cos 2\alpha + \cos \alpha \sin 2\alpha}{\sin \alpha} - \frac{\cos \alpha \cos 2\alpha - \sin \alpha \sin 2\alpha}{\cos \alpha} \\ &= \frac{\sin \alpha \cos 2\alpha + \cos \alpha \sin 2\alpha}{\sin \alpha} - \frac{\cos \alpha \cos 2\alpha - \sin \alpha \sin 2\alpha}{\cos \alpha} \\ &= \cos 2\alpha + 2 \cos^2 \alpha - \cos 2\alpha + 2 \sin^2 \alpha = 2. \end{aligned}$$

219. (5)

(a) $\sin 2x = 2 \sin x \sqrt{1 - \sin^2 x} = 2 \sin x \cos x,$

(b) $\sin x + \sin y = 2 \sin \frac{x+y}{2} \cdot \sqrt{1 - \sin^2 \frac{x-y}{2}} = 2 \sin \frac{x+y}{2} \cos \frac{x-y}{2}.$

2009. septembar

220. (1) Ako je L izraz sa leve strane, tada je

$$\begin{aligned} L &= \frac{2a^2 + 7a + 3 - (1 - 2a)(a - 1) - 3(a^2 + a + 1)}{(a - 1)(a^2 + a + 1)} \\ &= \frac{2a^2 + 7a + 3 - a + 1 + 2a^2 - 2a - 3a^2 - 3a - 3}{(a - 1)(a^2 + a + 1)} \\ &= \frac{a^2 + a + 1}{(a - 1)(a^2 + a + 1)} = \frac{1}{a - 1}. \end{aligned}$$

221. (2) Uvođenjem smene $t = \log x$, dobija se

$$\frac{3 - t}{5 - t} + \frac{t}{1 + t} = 1.$$

Oslobađanje od razlomaka daje

$$\begin{aligned} (3 - t)(1 + t) + t(5 - t) &= (5 - t)(1 + t) \\ 3 + 3t - t - t^2 + 5t - t^2 &= 5 + 5t - t - t^2, \end{aligned}$$

$$t^2 - 3t + 2 = 0, \quad (t - 1)(t - 2) = 0, \quad t_1 = 1, \quad t_2 = 2.$$

Tako je $\log x = 1$, $x_1 = 10$, a drugo rešenje $\log x = 2$, $x_2 = 100$.

222. (3) Ako je L leva strana jednakosti, tada je

$$\begin{aligned}
 L &= \frac{\sqrt{\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha - 2 \sin \alpha \cos \alpha}}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha} + \frac{2 \sin \alpha \cos \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} \\
 &= \frac{\sqrt{(\sin \alpha - \cos \alpha)^2}}{(\sin \alpha + \cos \alpha)(\sin \alpha - \cos \alpha)} + \frac{2 \sin \alpha \cos \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} \\
 &= \frac{|\sin \alpha - \cos \alpha|}{(\sin \alpha + \cos \alpha)(\sin \alpha - \cos \alpha)} + \frac{2 \sin \alpha \cos \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} \\
 &= \frac{1}{\sin \alpha + \cos \alpha} + \frac{2 \sin \alpha \cos \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} \\
 &= \frac{1 + 2 \sin \alpha \cos \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} = \frac{(\sin \alpha + \cos \alpha)^2}{\sin \alpha + \cos \alpha} = \sin \alpha + \cos \alpha.
 \end{aligned}$$

2010. jun

223. (1) Ako je L izraz sa leve strane, tada je

$$L = \left(\frac{(x+1)^2(x^2-x+1)^2}{(x-1)^2(x^2+x+1)^2} \right)^2 \cdot \left(\frac{(x-1)^2(x^2+x+1)^2}{(x+1)^2(x^2-x+1)^2} \right)^2 = 1.$$

224. (2) Uvođenjem smene $t = 7^x$, dobija se kvadratna jednačina $t^2 - 6t - 7 = 0$, čija su rešenja $t_1 = -1$ i $t_2 = 7$. Eksponecijalna funkcija je uvek pozitivna tako da je $7 = 7^x$, odnosno $x = 1$ jedino rešenje polazne jednačine.

225. (3) Kako je $\frac{2}{5} = 0,4$; to iz jednakosti stepena sledi jednakost eksponenta $\log_{0,25}(x^2+5x+8) = -1$. Ova logaritamska jednačina daje ekvivalentnu kvadratnu jednačinu $x^2 + 5x + 8 = 0,25^{-1} = 4$ čija su rešenja $x_1 = -1$ i $x_2 = -4$.

226. (4) Formula za zbir kubova daje

$$\begin{aligned}
 \sin^6 x + \cos^6 x &= (\sin^2 x + \cos^2 x)(\sin^4 x - \sin^2 x \cos^2 x + \cos^4 x) \\
 &= \sin^4 x + 2 \sin^2 x \cos^2 x + \cos^4 x - 3 \sin^2 x \cos^2 x \\
 &= 1 - 3 \sin^2 x \cos^2 x,
 \end{aligned}$$

dok je $\sin^4 x + \cos^4 x = 1 - 2 \sin^2 x \cos^2 x$, tako da se dobija ekvivalentna jednačina

$$1 - 3 \sin^2 x \cos^2 x = a(1 - 2 \sin^2 x \cos^2 x).$$

Transformacija $\sin 2x = 2 \sin x \cos x$ daje

$$1 - \frac{3}{4} \sin^2 2x = a \left(1 - \frac{1}{2} \sin^2 2x \right).$$

Ako se uvede smena $t = \sin^2 2x$, iz poslednje jednačine se dobija $t = \frac{4(a-1)}{2a-3}$, $a \neq \frac{3}{2}$. Jednačina ima rešenje ako i samo ako je $0 \leq \sin^2 2x \leq 1$, odnosno ako je $0 \leq \frac{4(a-1)}{2a-3} \leq 1$. Rešavanje sistema jednačina daje $a \in \left[\frac{1}{2}, 1 \right]$.

Za $a = 3/2$ jednačina nema rešenja jer je

$$\sin^6 x + \cos^6 x \leq \sin^4 x + \cos^4 x < \frac{3}{2}(\sin^4 x + \cos^4 x).$$

227. (5)

$$f(x+5) - f(x-5) = \frac{x-5}{x+15} - \frac{x-15}{x+5} = \frac{x^2 - 25 - x^2 + 225}{(x+5)(x+15)} = \frac{200}{(x+5)(x+15)}.$$

2010. septembar

228. (1) Ako je R dati razlomak, tada je

$$R = \frac{\frac{(\sqrt{a^2+b^2+c^2})^2 - (b^2+c^2-a^2)}{\sqrt{a^2+b^2+c^2}}}{a^2 + b^2 + c^2} = \frac{2a^2}{(a^2 + b^2 + c^2)^{3/2}}.$$

229. (2) Uvođenjem smene $t = 3^{\tan x}$, dobija se ekvivalentna kvadratna jednačina $t^2 - 2t - 3 = 0$, $(t-3)(t+1) = 0$, čija su rešenja $t_1 = -1$ i $t_2 = 3$. Eksponencijalna funkcija je uvek pozitivna tako da je $3 = 3^{\tan x}$. Dobija se $\tan x = 1$, odnosno $x = \frac{\pi}{4} + k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$.

230. (3) Najpre je

$$f(x) = \log_7 x + 7 \log_3 9 + 7 \log_3 x = \log_7 x + 7 \log_3 x + 14.$$

Dalje je

$$f\left(\frac{1}{x}\right) = \log_7 x^{-1} + 7 \log_3 x^{-1} + 14 = -\log_7 x - 7 \log_3 x + 14,$$

tako da se sabiranjem dobija tražena jednakost.

231. (4) Stepenovanjem identiteta $(\sin^2 x + \cos^2 x)^4 = 1$, dobija se

$$\sin^8 x + 4 \sin^6 x \cos^2 x + 6 \sin^4 x \cos^4 x + 4 \sin^2 x \cos^6 x + \cos^8 x = 1,$$

$$\begin{aligned} \sin^8 x + \cos^8 x &= 1 - 4 \sin^2 x \cos^2 x (\sin^4 x + \cos^4 x) - 6 \sin^4 x \cos^4 x \\ &= 1 - 4 \sin^2 x \cos^2 x (1 - 2 \sin^2 x \cos^2 x) - 6 \sin^4 x \cos^4 x \\ &= 1 - 4 \sin^2 x \cos^2 x + 2 \sin^4 x \cos^4 x, \\ &= 1 - \sin^2 2x + \frac{1}{8} \sin^4 2x. \end{aligned}$$

232. (5) Za $n = 1$ relacija postaje $a_1^2 - a_0 a_2 = -1$, $9 - a_2 = -1$, odnosno $a_2 = 10$. Za $n = 2$ se dobija $a_2^2 - a_1 a_3 = 1$, $100 - 3a_3 = 1$, tako da je $a_3 = \frac{99}{3} = 33$.

2011. jun

233. (1) Ako je I dat izraz, tada je

$$\begin{aligned} I &= \frac{(x-1)(x^2+x+1)}{x+1} \cdot \frac{x}{(x+1)(x^2-x+1)} : \left[\frac{x^2+x+1}{x^2-x+1} \cdot \frac{x-1}{x} \right] \\ &= \left(\frac{x}{x+1} \right)^2. \end{aligned}$$

234. (2) Uvođenjem smene $t = 11^x$, dobija se kvadratna jednačina $t^2 - 12t + 11 = 0$, čija su rešenja $t_1 = 1$, $t_2 = 11$. Rešenja su polazne jednačine su $11^x = 1$, $x_1 = 0$, i $11^x = 11$, $x_2 = 1$.

235. (3) Kako je $1 = \log_2 2$, dobija se

$$\log_2 \frac{x}{y} = \log_2 \frac{7}{2}, \quad x - y = 25^{1/2}.$$

Dalje je $\frac{x}{y} = \frac{7}{2}$, $x - y = 5$, odnosno $x = 7$, $y = 2$.

236. (4) Ako je I dati izraz, tada je

$$I = \frac{2 \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha}{2 \frac{\tan \frac{\pi}{4} - \tan \alpha}{1 + \tan \frac{\pi}{4} \tan \alpha} \cdot \left(\sin \frac{\pi}{4} \cos \alpha + \cos \frac{\pi}{4} \sin \alpha \right)^2}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{\cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha}{2 \frac{1 - \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}}{1 + \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}} \cdot \frac{1}{2} (\cos \alpha + \sin \alpha)^2} \\
&= \frac{\cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha}{\frac{\cos \alpha - \sin \alpha}{\cos \alpha + \sin \alpha} \cdot (\cos \alpha + \sin \alpha)^2} \\
&= 1.
\end{aligned}$$

237. (5) Uvodi se smena $t = 1 + \sqrt{x}$, iz koje je $t - 1 = \sqrt{x}$, $x = (t - 1)^2$. Tako je $f(t) = x$, odnosno

$$f(t) = (t - 1)^2, \quad f(x) = (x - 1)^2.$$

Sada se može odrediti i

$$\begin{aligned}
f(f(x)) &= f((x - 1)^2) = ((x - 1)^2 - 1)^2 \\
&= (x^2 - 2x)^2 = x^2(x - 2)^2.
\end{aligned}$$

2011. septembar

238. (1) Ako je I dat izraz, tada je

$$\begin{aligned}
I &= \frac{1}{a - 1} \frac{a - a^3}{a + 1} - \frac{a^3 + 1}{a^4 - a} \frac{a - a^3}{a + 1} \\
&= \frac{1}{a - 1} \frac{a(1 - a^2)}{a + 1} - \frac{a^3 + 1}{a(a^3 - 1)} \frac{a(1 - a^2)}{a + 1} \\
&= -\frac{1}{a - 1} \frac{a(a + 1)(a - 1)}{a + 1} + \frac{a^3 + 1}{a(a - 1)(a^2 + a + 1)} \frac{a(a + 1)(a - 1)}{a + 1} \\
&= -a + \frac{a^3 + 1}{a^2 + a + 1} = \frac{1 - a - a^2}{1 + a + a^2}.
\end{aligned}$$

239. (2) Uvođenjem smene $x = 7^t$, dobija se kvadratna jednačina $x^2 - 8x + 7 = 0$, čija su rešenja $x_1 = 1$, $t_2 = 7$. Rešenja su polazne jednačine su $7^t = 1$, $t_1 = 0$, i $7^t = 7$, $t_2 = 1$.

240. (3) Izraz date funkcije se može prethodno uprostiti

$$f(x) = \log_x 6 + 3(\log_3 9 + \log_3 x) = \log_6 x + 3 \log_3 x + 6.$$

Korišćenjem formule $\log_a \frac{1}{x} = -\log_a x$ nalazimo

$$f(x) + f(1/x) = \log_x 6 + 3 \log_3 x + 6 - \log_6 x - 3 \log_3 x + 6 = 12.$$

$$\begin{aligned}
241. (4) \quad \sin^5 x - \sin x \cos^4 x &= \sin x(\cos^4 x - \sin^4 x) \\
&= \sin x(\cos^2 x - \sin^2 x)(\cos^2 x + \sin^2 x) \\
&= \sin x \cos 2x.
\end{aligned}$$

2012. jun

242. (1) Ako je I dati izraz, tada je

$$I = \frac{x^2 - x^2 - x - 1}{(x-1)(x^2 + x + 1)} \cdot \frac{x^3 - 1}{x + 1} = -1.$$

243. (2)

$$I = \frac{\sqrt{x+y} - \sqrt{x} - \sqrt{y} + \sqrt{x+y} + \sqrt{x} + \sqrt{y}}{x+y - (x+2\sqrt{xy}+y)} = \frac{2\sqrt{x+y}}{-2\sqrt{xy}} = -\sqrt{\frac{1}{x} + \frac{1}{y}}.$$

244. (3) Kako je $1/4 = 2^{-2}$, iz date jednačine izlazi

$$x^2 - 2x - 10 = -2, \quad x^2 - 2x - 8 = 0, \quad (x-4)(x+2) = 0.$$

Rešenja su $x_1 = 4$ i $x_2 = -2$, tako da je $x_1^2 + x_2^2 = 20$.

245. (4) Korišćenjem formule $\log_b a = \log_2 a / \log_2 b$ mogu se izjednačiti osnove logaritama. Jednostavniji postupak sledi iz obrasca $\log_{b^n} a = \frac{1}{n} \log_b a$

$$4 \log_2^2 x + 3 \log_2 x - \log_2 x = 2, \quad 2 \log_2^2 x + \log_2 x - 1 = 0.$$

Ova kvadratna jednačina ima dva rešenja

$$\log_2 x = -1, \quad x_1 = \frac{1}{2}; \quad \log_2 x = \frac{1}{2}, \quad x_2 = \sqrt{2}.$$

$$\begin{aligned}
246. (5) \quad L &= \frac{(\sin x + \cos x)(\sin^2 x - \sin x \cos x + \cos^2 x)}{\sin x + \cos x} \\
&+ \frac{(\sin x - \cos x)(\sin^2 x + \sin x \cos x + \cos^2 x)}{\sin x - \cos x} \\
&+ \frac{(\sin^2 x - \cos^2 x)(\sin^2 x + \cos^2 x)}{\sin^2 x - \cos^2 x} \\
&= 1 - \sin x \cos x + 1 + \sin x \cos x + 1 \\
&= 3.
\end{aligned}$$

2012. jun - Matematika sa proverom sklonosti

247. (1)

$$I = \left(\left(\frac{3}{7} + \frac{2}{3} \cdot \frac{5}{3} \right) : \frac{97}{7} \right)^{-1/2} = \left(\frac{27 + 70}{63} \cdot \frac{7}{97} \right)^{-1/2} = \left(\frac{1}{9} \right)^{-1/2} = 9^{1/2} = 3.$$

248. (2) Za korene kvadratne jednačine $x^2 + px + q = 0$ važe Vietove formule $x_1 + x_2 = -p$ i $x_1 x_2 = q$. Tako je $x_1^2 + x_2^2 = (x_1 + x_2)^2 - 2x_1 x_2 = p^2 - 2q$. U našem slučaju je $x_1^2 + x_2^2 = 9\alpha^2 - 2\alpha^2 = 7\alpha^2$.

$$249. (3) \quad \frac{(\cos x + \sin x)(\cos^2 x - \cos x \sin x + \sin^2 x)}{2 - 2 \sin x \cos x} = \frac{\cos x + \sin x}{2}.$$

2012. septembar

$$\begin{aligned} 250. (1) \quad I(a, b) &= \frac{3ab - (a+b)^2}{ab} \cdot \frac{b^2 - a^2}{ab} \cdot \frac{ab}{(a+b)(a^2 - ab + b^2)} \\ &= \frac{a^2 - ab + b^2}{ab} \cdot \frac{(a-b)(a+b)}{ab} \cdot \frac{ab}{(a+b)(a^2 - ab + b^2)} \\ &= \frac{a-b}{ab}. \end{aligned}$$

251. (2) Uvođenjem smene $t = 2012^x$ se dobija kvadratna jednačina

$$t^2 - 2013t + 2012 = 0, \quad t^2 - t - 2012t + 2012 = 0,$$

$$t(t-1) - 2012(t-1) = 0, \quad (t-1)(t-2012) = 0.$$

Rešenja su $t_1 = 1$, $2012^x = 1$, $x_1 = 0$, kao i $t_2 = 2012$, $2012^x = 2012$, $x_2 = 1$.

252. (3) Jednačina ima smisla ako je $x \geq 1$. U tom slučaju je $x + 2\sqrt{x-1} > 0$, ali je i $x - 2\sqrt{x-1} \geq 0$, jer je $x \geq 2\sqrt{x-1}$, $x^2 \geq 4(x-1)$, $x^2 - 4x + 4 \geq 0$, $(x-2)^2 \geq 0$. Kvadriranjem leve i desne strane jednačine se dobija

$$|x + 2\sqrt{x-1}| + 2\sqrt{x^2 - 4|x-1|} + |x - 2\sqrt{x-1}| = 4,$$

$$x + 2\sqrt{x-1} + 2\sqrt{x^2 - 4(x-1)} + x - 2\sqrt{x-1} = 4,$$

$$2x + 2\sqrt{x^2 - 4x + 4} = 4, \quad x - 2 + |x - 2| = 0.$$

Za $x > 2$ dobija se $x - 2 + x - 2 = 0$, $x = 2$ vrednost koja nije u domenu. Za $x < 2$ dobija se $x - 2 - (x - 2) = 0$, $0 = 0$ te je poslednja jednačina tačna za sve $x \leq 2$. Uzimajući u obzir početni uslov, zadata jednačina ima za rešenja sve vrednosti iz interval $x \in [1, 2]$.

$$\begin{aligned}
 \mathbf{253. (4)} \quad L &= \frac{(\cos x + \sin x)(\cos^2 x - \cos x \sin x + \sin^2 x)}{2 - \sin 2x} \\
 &= \frac{(\cos x + \sin x)(1 - \frac{1}{2} \sin 2x)}{2 - \sin 2x} = \frac{\cos x + \sin x}{2} \\
 &= \frac{1}{\sqrt{2}} \left(\frac{\sqrt{2}}{2} \cos x + \frac{\sqrt{2}}{2} \sin x \right) \\
 &= \frac{1}{\sqrt{2}} \left(\cos \frac{\pi}{4} \cos x + \sin \frac{\pi}{4} \sin x \right) = \frac{1}{\sqrt{2}} \cos \left(x - \frac{\pi}{4} \right).
 \end{aligned}$$

2013. jun

254. (1) Ako je I dati izraz, tada je

$$\begin{aligned}
 I &= \frac{x - 1 + x + 1}{x(x+1)(x-1)} : \frac{x^2 + 1 - x^2 + 1}{x(x^2 - 1)(x^2 + 1)} \\
 &= \frac{2}{x^2 - 1} : \frac{2}{x(x^2 - 1)(x^2 + 1)} = \frac{2}{x^2 - 1} \cdot \frac{x(x^2 - 1)(x^2 + 1)}{2} \\
 &= x(x^2 + 1).
 \end{aligned}$$

255. (2) Ako je I dati izraz

$$\begin{aligned}
 I &= \frac{\frac{a}{b} + 2 + \frac{b}{a} + \frac{a}{b} - 2 + \frac{b}{a}}{\frac{a}{b} + 2 + \frac{b}{a} - \frac{a}{b} + 2 - \frac{b}{a}} \\
 &= \frac{2\frac{a}{b} + 2\frac{b}{a}}{4} = \frac{1}{2} \left(\frac{a}{b} + \frac{b}{a} \right) = \frac{1}{2} \frac{a^2 + b^2}{ab}.
 \end{aligned}$$

Za konkretne vrednosti $a = 2$ i $b = 3$ se dobija $13/12$.

256. (3) Uvodjenjem nove nepoznate $t = 7^x$ dobija se kvadrana jednačina $t^2 - 50t + 49 = 0$. Dobijaju se dva rešenja $t_1 = 1$ i $t_2 = 49$. Tako je $7^x = 1$, tj. $x_1 = 0$; i $7^x = 49$, tj. $x_2 = 2$.

257. (4) Jednačina se može napisati u obliku

$$\sin^4 x - \cos^4 x = \sin^4 x + \cos^4 x,$$

odnosno $\cos^4 x = 0$, koja je ekvivalentna sa $\cos x = 0$, čija su rešenja $x = \frac{\pi}{2} + k\pi$, gde je $k \in Z$ ceo broj.

258. (5) Uvodni korak u rešavanju može biti transformacija

$$f(x) = \frac{\frac{x+1}{x}}{\frac{x-1}{x}} = \frac{x+1}{x-1}.$$

Tako je

$$f(f(x)) = \frac{\frac{x+1}{x-1} + 1}{\frac{x+1}{x-1} - 1} = \frac{\frac{x+1+x-1}{x-1}}{\frac{x+1-x+1}{x-1}} = x.$$

Kako je $f(f(x)) = x$ identička funkcija, to znači da je $f = f^{-1}$ funkcija jednaka svojoj inverznoj funkciji.

2013. jun - Matematika sa proverom sklonosti

$$\mathbf{259.} \quad (1) \quad \left[\frac{1}{2} \cdot \frac{4}{3} + \frac{4}{5} : \frac{6}{10} \right] : \left(\frac{1}{4} \right)^2 = \left[\frac{2}{3} + \frac{4}{3} \right] \cdot 16 = \frac{6}{3} \cdot 16 = 32.$$

$$\mathbf{260.} \quad (2) \quad \frac{a^2 + b^2}{a^2 + b^2} : \left[\frac{a+b}{ab} : \frac{b-a}{ab} \right] = \left[\frac{a+b}{ab} \cdot \frac{ab}{b-a} \right]^{-1} = \frac{b-a}{b+a}.$$

261. (3) Prva jednačina daje $\log_{2013} \frac{x}{y} = 1$, odakle je $\frac{x}{y} = 2013$. Uzimajući u obzir i drugu jednačinu dobija se rešenje $x = 2013$, $y = 1$.

2013. septembar

262. (1) Transformacije leve strane daju

$$\begin{aligned} L &= \left[\frac{\sqrt{b} + \sqrt{a}}{\sqrt{ab}} : \frac{a+b}{\sqrt{ab}} \right] \cdot \frac{1}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} \cdot \frac{b+a}{ab} \\ &= \frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{\sqrt{ab}} \cdot \frac{\sqrt{ab}}{a+b} \cdot \frac{1}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} \cdot \frac{a+b}{ab} \\ &= \frac{1}{ab}. \end{aligned}$$

263. (2) Uvodjenjem nove nepoznate $t = 9^x$ dobija se kvadratna jednačina $t^2 - 82t + 81 = 0$. Dobijaju se dva rešenja $t_1 = 1$ i $t_2 = 81$. Tako je $9^x = 1$, tj. $x_1 = 0$; i $9^x = 81$, tj. $x_2 = 2$.

264. (3) Sabiranje logaritama daje

$$\log_{2013}(2012 + x)(2014 - x) = 2, \quad (2012 + x)(2014 - x) = 2013^2.$$

Dalje je $(2013 + x - 1)(2013 - (x - 1)) = 2013^2 - (x - 1)^2 = 2013^2$. Tako je $x - 1 = 0$ tj. $x = 1$.

265. (4) Uvodni korak u rešavanju može biti transformacija

$$f(x) = \frac{\frac{x-1}{x+1}}{\frac{x}{x+1}} = \frac{x-1}{x+1}.$$

Tako je

$$f(f(x)) = \frac{\frac{\frac{x-1}{x+1} - 1}{\frac{x-1}{x+1} + 1}}{\frac{x-1-x-1}{x-1+x+1}} = -\frac{1}{x}.$$

2013. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

266. (1)

$$\left[\frac{2}{3} \cdot \frac{5}{4} - \frac{10}{6} : \left(\frac{2}{10} \right)^2 \right] \cdot \frac{6}{10} = \left[\frac{5}{6} - \frac{5}{3} \cdot \frac{25}{1} \right] \cdot \frac{6}{10} = \frac{5 - 250}{6} \cdot \frac{6}{10} = -\frac{245}{10} = -\frac{49}{2}.$$

267. (2) Transformacije daju

$$\frac{a + 3b - a + 3b + 6b}{a^2 - 9b^2} \cdot \frac{a^2 - 9b^2}{b(2a + b)} = \frac{12}{2a + b}.$$

268. (3) Smena $10^x = t$ daje kvadratnu jednačinu $t^2 - 101t + 100 = 0$, $t^2 - 100t - t + 100 = (t - 100)(t - 1) = 0$. Tako su rešenja $t_1 = 100$ tj. $x_1 = 2$, i $t_2 = 1$ tj. $x_2 = 0$.

2014. jun

269. (1) Razlikujemo četiri slučaja

$$\begin{aligned} x \leq -2 : & \quad -x - x - 1 - x - 2 = 6, & x = -3, \\ -2 \leq x \leq -1 : & \quad -x - x - x + x + 2 = 6, & x = -5 \\ -1 \leq x \leq 0 : & \quad -x + x + 1 + x + 2 = 6, & x = 3, \\ 0 \leq x : & \quad x + x + 1 + x + 2 = 6, & x = 1. \end{aligned}$$

Rešenja su $x_1 = -3$ i $x_2 = 1$.

270. (2) Formula za razliku kvadrata daje

$$\frac{(a+b+c-a-b+c)(a+b+c+a+b-c)}{(a-b+c-a+b+c)(a-b+c+a-b-c)} = \frac{2c \cdot 2(a+b)}{2c \cdot 2(a-b)} = \frac{a+b}{a-b}.$$

Dati izraz je definisan ako je $a \neq b$.

271. (3) Kako je $1/4 = 2^{-2}$, iz date jednačine izlazi

$$x^2 - 2x - 10 = -2, \quad x^2 - 2x - 8 = 0, \quad (x-4)(x+2) = 0.$$

Rešenja su $x_1 = 4$ i $x_2 = -2$, tako da je $x_1^2 + x_2^2 = 20$.

272. (4) Logaritmi se mogu svesti na istu osnovu: ako je c bilo koji pozitivan broj tada

$$\frac{\log_c x \log_c 2x \log_c y}{\log_c 3 \log_c x \log_c 2x} = 2 \log_x x.$$

Dalje je

$$\frac{\log_c y}{\log_c 3} = 2, \quad \log_x y = \log_x 9, \quad y = 9,$$

tako da je implikacija tačna.

273. (5) $\sin^4 x - \sin^2 x = \cos^4 x - \cos^2 x$, $\sin^2 x(\sin^2 x - 1) = \cos^2 x(1 - \cos^2 x)$,
 $-\sin^2 x \cos^2 x = \cos^2 x \sin^2 x$, $\sin^2 x \cos^2 x = 0$. Tako je $\sin x = 0$ ili $\cos x = 0$.

Rešenja su $x = k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, i $x = \frac{\pi}{2} + l\pi$, $l \in \mathbf{Z}$, ili kraće $x = m\frac{\pi}{2}$ gde je $m \in \mathbf{Z}$.

274. (6) Najpre se može uprostiti

$$f(x) = \frac{1}{1 + \frac{1}{x}} = \frac{x}{x+1}.$$

Tako je

$$f^2(x) = f(f(x)) = f\left(\frac{x}{x+1}\right) = \frac{\frac{x}{x+1}}{\frac{x}{x+1} + 1} = \frac{x}{2x+1},$$

$$f^3(x) = f(f^2(x)) = f\left(\frac{x}{2x+1}\right) = \frac{\frac{x}{2x+1}}{\frac{x}{2x+1} + 1} = \frac{x}{3x+1},$$

$$f^6(x) = f^3(f^3(x)) = f^3\left(\frac{x}{3x+1}\right) = \frac{\frac{x}{3x+1}}{3 \cdot \frac{x}{3x+1} + 1} = \frac{x}{6x+1},$$

$$f^9(x) = f^3(f^6(x)) = f^3\left(\frac{x}{6x+1}\right) = \frac{\frac{x}{6x+1}}{3 \cdot \frac{x}{6x+1} + 1} = \frac{x}{9x+1}.$$

2014. jun - Matematika sa proverom sklonosti

275. (1) Transformacije daju

$$2^{-10} \cdot 2^{11} + \left(\frac{1 - \sqrt{5} + 1 + \sqrt{5}}{(1 + \sqrt{5})(1 - \sqrt{5})} \right)^{-1} + \left(\frac{1}{2} : \frac{5}{4} \right)^{-1} = 2 + \frac{1 - 5}{2} + \frac{5}{2} = \frac{5}{2}.$$

276. (2) Kvadratni koreni su definisani ako i samo ako je $3x + 13 \geq 0$ i $x - 1 \geq 0$ i $x + 3 \geq 0$, to jest $x \geq 1$. Kvadriranjem dobijamo

$$3x + 13 = 4(x + 3) + 4\sqrt{(x + 3)(x - 1)} + x - 1,$$

odnosno $-x + 1 = 2\sqrt{x^2 + 2x - 3}$. Uz novi u slov $-x + 1 \geq 0$, dalje se može računati, što nije neophodno, $x^2 - 2x + 1 = 4(x^2 + 2x - 3)$. Presek dva uslova daje uslov $x = 1$, što je i rešenje polazne jednačine.

277. (3)

$$4^{\log_2 3 + \log_4 \frac{5}{11}} = 4^{\log_2 3} \cdot 4^{\log_4 \frac{5}{11}} = (2^2)^{\log_2 3} \cdot \frac{5}{11} = 2^{\log_2 3^2} \cdot \frac{5}{11} = 3^2 \cdot \frac{5}{11} = \frac{45}{11}.$$

2014. septembar

278. (1) Transformacije datog izraza I daju

$$\begin{aligned} I &= \left[\frac{1}{a-2} - \frac{a}{a^2-2a+4} \right] : \left[\frac{(1-a)(1+a)}{(a+2)(a^2-2a+4)} + \frac{1+a}{(a-2)(a+2)} \right] \\ &= \frac{a^2-2a+4-a^2+2a}{(a-2)(a^2-2a+4)} \cdot \frac{a+2}{a+1} : \left[\frac{1-a}{a^2-2a+4} + \frac{1}{a-2} \right] \\ &= \frac{4}{(a-2)(a^2-2a+4)} \cdot \frac{a+2}{a+1} : \frac{a-2-a^2+2a+a^2-2a+4}{(a-2)(a^2-2a+4)} \\ &= \frac{4(a+2)}{(a+1)(a-2)(a^2-2a+4)} \cdot \frac{(a+2)(a-2a+4)}{a+2} \\ &= \frac{4}{a+1}. \end{aligned}$$

Za $a = -5/4$ dobija se $I(-5/4) = -16$.

279. (2) U domenu realnih brojeva jednačina ima smisla ako su izpunjena tri uslova $x \geq 3/2$, $x \geq 2$, i $x \geq 3$ čiji je presek $x \geq 3$. Kvadriranje leve i desne strane jednačine daje

$$(\sqrt{2x-3})^2 = (\sqrt{x-2})^2 + 2\sqrt{(x-2)(x-3)} + (\sqrt{x-3})^2,$$

$$|2x-3| = |x-2| + \sqrt{x^2-5x+6} + |x-3|,$$

$$2x-3 = x-2 + 2\sqrt{x^2-5x+6} + x-3, \quad 1 = \sqrt{x^2-5x+6},$$

$$1 = x^2 - 5x + 6 \quad x^2 - 5x + 5 = 0, \quad x_{1,2} = (5 \pm \sqrt{15})/2.$$

Rešenje je $x = (5 + \sqrt{15})/2$.

280. (3) Dati izraz je

$$\log_{\frac{1}{9}} \left(\log_2 2^{-1} \cdot \log_{\frac{1}{2}} \left(\frac{1}{2} \right)^{-3} \right) = \log_{\frac{1}{9}} ((-1) \cdot (-3)) = \log_{\frac{1}{9}} \left(\frac{1}{9} \right)^{-1/2} = -\frac{1}{2}.$$

281. (4)

$$\sin \frac{\pi}{12} = \sqrt{\frac{1 - \cos(\pi/6)}{2}} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{3}/2}{2}} = \frac{1}{2} \sqrt{2 - \sqrt{3}}.$$

282. (5)

$$\begin{aligned} f(f(x)) &= \frac{2014 \frac{2014x+1}{2014x-1} + 1}{2014 \frac{2014x+1}{2014x-1} - 1} = \frac{2014^2 x + 2014 + 2014x - 1}{2014^2 x + 2014 - 2014x + 1} \\ &= \frac{2014 \cdot 2015x + 2013}{2013 \cdot 2014x + 2015}. \end{aligned}$$

2014. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

283. (1) Transformacije daju

$$\left[\left(\frac{22}{3} \cdot \frac{6}{11} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} \cdot \left[\left(\frac{44}{3} \cdot \frac{3}{11} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} = \left[\frac{1}{4} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} \cdot \left[\frac{1}{4} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} = 1.$$

284. (2) Kvadratni koreni su definisani ako je $2x + 14 \geq 0$, i $x - 7 \geq 0$ i $x + 5 \geq 0$, tj. $x \geq 7$. Kvadriranje daje

$$2x + 14 = x + 5 + 2\sqrt{(x+5)(x-7)} + x - 7.$$

odnosno $8 = \sqrt{x^2 - 2x - 35}$. Novo kvadriranje daje $x^2 - 2x - 99 = 0$ jednačinu čija su rešenja $x = 11$ i $x = -9$. Polazna jednačina ima jedno rešenje $x = 11$.

285. (3)

$$\log_2(5 \log_3 3^2 - \log_5 5^2) = \log_2(5 \cdot 2 \log_3 3 - 2 \log_5 5) = \log_2(10 - 2) = \log_2 8 = \log_2 2^3 = 3.$$

2015. jun

286. (1) Ako su x_1 i x_2 dati brojevi, tada

$$\begin{aligned} x_1 x_2 &= \frac{-3}{9-3} = \frac{-3}{6} = \frac{-1}{2}, \\ x_1 + x_2 &= \frac{3\sqrt{3} - 3 - 3\sqrt{3} - 3}{9-3} = \frac{-6}{6} = -1. \end{aligned}$$

Na osnovu Vijetovih formula sledi da su x_1 i x_2 rešenja date jednačine. Zadatak se rešava i direktnim metodama.

287. (2) Transformacije leve strane L jednakosti daju

$$\begin{aligned} L &= 1 - \frac{8}{a^2 - 4} \left[\frac{4a - a^2 - 4}{4a} : \frac{2 - a}{2a} \right] = 1 - \frac{8}{a^2 - 4} \left[\frac{a^2 + 4 - 4a}{2} : \frac{a - 2}{1} \right] \\ &= 1 - \frac{8}{(a-2)(a+2)} \cdot \frac{(a-2)^2}{2} \cdot \frac{1}{a-2} = 1 - \frac{4}{a+2} = \frac{a+2-4}{a+2} = \frac{a-2}{a+2}. \end{aligned}$$

288. (3) Kako je $4^{-x} \cdot 4^{\frac{1}{2}} - 7 \cdot 2^{-x} - 4 = 0$, uvodjenjem smene $t = 2^{-x}$ dobija se kvadratna jednačina $2t^2 - 7t - 4 = 0$. Rešenja ove jednačine su $t_1 = -\frac{1}{2}$ i $t_2 = 4$. Stepen ne može biti negativan, tako da je $2^{-x} = 2^2$, odnosno jedino rešenje je $x = -2$.

289. (4) Ako se uvede smena $u = \log_2 x$ i $v = \log_2 y$, dobija se sistem $u + \frac{1}{2}v = 2 \log_2 4 = 4$, $\frac{1}{2}u + v = 5$. Tako je $u = 2$ i $v = 4$ odnosno $(x, y) = (4, 16)$.

290. (5)

$$\frac{\cos \alpha \sin \alpha + \cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha - \cos \alpha \sin \alpha}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha} = \frac{\frac{\sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} + 1}{\frac{\sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} - 1},$$

$$\frac{1}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha} = \frac{\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha},$$

što je identitet.

291. (6)

$$\begin{aligned}
 \frac{f(x) - f(y)}{1 + f(x)f(y)} &= \frac{\frac{x+1}{x-1} - \frac{y+1}{y-1}}{1 + \frac{x+1}{x-1} \frac{y+1}{y-1}} \\
 &= \frac{(x+1)(y-1) - (x-1)(y+1)}{(x-1)(y-1) + (x+1)(y+1)} \\
 &= \frac{xy - x + y - 1 - xy - x + y + 1}{xy - x - y + 1 + xy + x + y + 1} \\
 &= \frac{2y - 2x}{2xy + 2} \\
 &= \frac{y - x}{xy + 1}.
 \end{aligned}$$

2015. jun - Matematika sa proverom sklonosti

292. (1) Transformacije daju

$$\left[\left(\frac{3}{5} + \frac{2}{3} \cdot \frac{7}{3} \right) : \frac{97}{9} \right]^{-2} = \left[\left(\frac{3}{5} + \frac{14}{9} \right) \cdot \frac{9}{97} \right]^{-2} = \left(\frac{97}{45} \cdot \frac{9}{97} \right)^{-2} = \left(\frac{1}{5} \right)^{-2} = 25.$$

293. (2) Ako je L leva strana jednakosti

$$L = a \cdot \frac{2b\sqrt{a}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} + b \cdot \frac{2a\sqrt{b}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} = \frac{2ab\sqrt{a} + 2ab\sqrt{b}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} = \frac{2ab(\sqrt{a} + \sqrt{b})}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} = 2ab.$$

294. (3) Jednačina se najpre može napisati u obliku $\log_{x-2}(x^2 - 6x + 10) = 1$. Prema definiciji logaritma $\log_c a = x \Leftrightarrow c^x = a$ dobija se

$$x^2 - 6x + 10 = (x - 2)^1, \quad x^2 - 7x + 12 = 0, \quad x_1 = 3, \quad x_2 = 4.$$

Jedino rešenje $x_2 = 4$ zadovoljava polaznu jednačinu. Rešenje $x_1 = 3$ se odbacuje, jer zamenom se dobija $\log_1 1$. Logaritam sa osnovom 1 nije definisan $\log_1 a$, što se lako proveriti iz gornje definicije. Naime, logaritam je definisan samo za osnovu c koja zadovoljava uslove $0 < c < 1$ i $1 < c < +\infty$.

2015. septembar

295. (1)

$$\frac{1}{\sqrt[3]{9} + \sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{4}} = \sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{2}, \quad 1 = (\sqrt[3]{9} + \sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{4})(\sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{2}), \quad 1 = 3 - 2.$$

296. (2) Ako je L leva strana, tada

$$\begin{aligned} L &= \frac{(x+y)(x^2 - xy + y^2)}{x+y} \cdot \frac{1}{(x-y)(x+y)} + \frac{2y}{x+y} - \frac{xy}{(x-y)(x+y)} \\ &= \frac{x^2 - xy + y^2 + 2y(x-y) - xy}{(x-y)(x+y)} \\ &= \frac{x^2 - 2xy + y^2 + 2xy - 2y^2}{(x-y)(x+y)} = \frac{x^2 - y^2}{x^2 - y^2} = 1. \end{aligned}$$

297. (3) Ako se uvede smena $\sqrt{x} = t$ i $\sqrt{y} = s$, sistem postaje $t - s = 1$, $t^2 + s^2 = 5$. Eliminacija nepoznate iz prve jednačine $t = 1 + s$ zamenom u drugu, dobija se jedna jednačina sa jednom nepoznatom

$$1 + 2s + s^2 + s^2 = 5, \quad 2s^2 + 2s - 4 = 0, \quad s_1 = -2, \quad s_2 = 1.$$

Po konvenciji kvadratni koren je nenegativan, tako da je $s = 1$, i rešenje $x = 4$ i $y = 1$.

298. (4) Ako se uvede smena $t = \log_3 x$, dobija se kvadratna jednačina $t^2 - 4t + 3 = 0$, čija rešenja su $t_1 = 1$ i $t_2 = 3$. Rešenja polazne jednačine su $x_1 = 3$ i $x_2 = 27$.

299. (5) Prebacivanjem se dobija

$$\begin{aligned} \sin^2 \alpha \sin^2 \beta + \cos^2 \alpha - 1 &= \cos^2 \alpha \cos^2 \beta - \cos^2 \beta, \\ \sin^2 \alpha \sin^2 \beta - \sin^2 \alpha &= \cos^2 \beta (\cos^2 \alpha - 1), \\ \sin^2 \alpha (\sin^2 \beta - 1) &= -\sin^2 \alpha \cos^2 \beta, \end{aligned}$$

što je tačno.

300. (6) Prvo se može pojednostaviti data formula

$$f(x) = \frac{1 - \frac{1}{\frac{x+1}{x}}}{1 - \frac{1}{\frac{x-1}{x}}} = \frac{1 - \frac{x}{x+1}}{1 - \frac{x}{x-1}} = \frac{\frac{x+1-x}{x+1}}{\frac{x-1-x}{x-1}} = \frac{1-x}{1+x}.$$

Sada je

$$f(f(x)) = f\left(\frac{1-x}{1+x}\right) = \frac{1 - \frac{1-x}{1+x}}{1 + \frac{1-x}{1+x}} = \frac{\frac{1+x-1+x}{1+x}}{\frac{1+x+1-x}{1+x}} = \frac{2x}{2} = x.$$

Kako je $f^2(x) = x$ identična funkcija, to je funkcija f sama sebi inverzna $f^{-1}(x) = f(x)$.

II način. Iz formule $y = \frac{1-x}{1+x}$ se računa x

$$y + xy = 1 - x, \quad x(1 + y) = 1 - y, \quad x = \frac{1 - y}{1 + y}.$$

Medjusobna zamena oznaka promenljivih u formuli $x = \frac{1-y}{1+y}$ daje standardni zapis $y = \frac{1-x}{1+x}$ inverzne funkcije, u kome je x nezavisno promenljiva veličina a y zavisno promenljiva veličina, koji je identičan originalnoj funkciji.

2015. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

301. (1) Ako je I dati izraz, tada

$$I = \frac{1}{8 \cdot 9} \cdot \left(\frac{1}{4 \cdot 3}\right)^{-2} : 2 = \frac{1}{8 \cdot 9} \cdot 16 \cdot 9 : 2 = 1.$$

302. (2) Ako je I dati izraz, tada je

$$I = \frac{a^3 - 27}{a^2} \cdot \frac{a^2}{a^2 + 3a + 9} = \frac{(a - 3)(a^2 + 3a + 9)}{a^2 + 3a + 9} = a - 3.$$

303. (3) Zamena iz prve jednačine $y = 11 - x$ u drugu jednačinu, daje jednu kvadratnu jednačinu $x(11 - x) = 28$, $x^2 - 11x + 28 = 0$. Tako je $x_1 = 7$ i $x_2 = 4$. Rešenja sistema su $(x, y) \in \{(4, 7), (7, 4)\}$.

304. (4) Ako je L leva strana jednakosti, tada je

$$L = \frac{\log 4}{\log 3} \cdot \frac{\log 5}{\log 4} \cdot \frac{\log 6}{\log 5} \cdot \frac{\log 7}{\log 6} \cdot \frac{\log 8}{\log 7} \cdot \frac{\log 9}{\log 8} = \frac{\log 9}{\log 3} = \log_3 9 = 2.$$

2016. jun

305. (1) Ako je I dati izraz, tada je

$$\begin{aligned} I &= \left(\left(\frac{3}{16} \cdot \frac{3}{25} + \frac{1}{25} \right)^{-1/4} - 1 \right)^{-4} = \left(\left(\frac{9+16}{16 \cdot 25} \right)^{-1/4} - 1 \right)^{-4} \\ &= \left(\left(\frac{1}{16} \right)^{-1/4} - 1 \right)^{-4} = \left((2^{-4})^{-1/4} - 1 \right)^{-4} = (2-1)^{-4} = 1. \end{aligned}$$

306. (2)

$$\begin{aligned} \left(\frac{2ab}{(2a-3b)(2a+3b)} + \frac{-b}{2a-3b} \right) \cdot \frac{2a+3b-2a+3b}{2a+3b} &= \frac{b}{2(3b-2a)}, \\ \frac{2ab-2ab-3b^2}{(2a-3b)(2a+3b)} \cdot \frac{2a+3b}{6b} &= \frac{-b}{2(2a-3b)}, \\ \frac{-3b^2}{2a-3b} \cdot \frac{1}{3b} &= \frac{-b}{2a-3b}. \end{aligned}$$

307. (3) $x^2 - 5x + 6 = 0$, $x_1 = 2$, $x_2 = 3$.

308. (4) Jednačina ima smisla za $x+1 > 0$ i $2x+1 > 0$, to jest $x > -1$ i $x > -\frac{1}{2}$, odnosno $x > -\frac{1}{2}$. Tada je $\log_6(x+1)(2x+1) = 1$, $(x+1)(2x+1) = 6^1$, $2x^2 + 3x - 5 = 0$, $x_1 = -\frac{5}{2}$ i $x_2 = 1$. Obzirom na domen jednačine $x = 1$ je jedino rešenje date jednačine.

309. (5)

$$\frac{1 - 2 \sin^2 \alpha}{1 + 2 \sin \alpha \cos \alpha} = \frac{\cos \alpha - \sin \alpha}{\cos \alpha + \sin \alpha}.$$

$$\begin{aligned} \cos \alpha + \sin \alpha - 2 \sin^2 \alpha \cos \alpha - 2 \sin^3 \alpha &= \cos \alpha - \sin \alpha + 2 \sin \alpha \cos^2 \alpha - 2 \sin^2 \alpha \cos \alpha, \\ \sin \alpha (1 - 2 \sin^2 \alpha) &= \sin \alpha (-1 + 2 \cos^2 \alpha), \quad 2 = 2(\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha), \quad 2 = 2. \end{aligned}$$

310. (6) Prvo se može pojednostaviti data formula

$$f(x) = \frac{1+x-1}{1+x} = \frac{x}{x+1}.$$

Sada je

$$f(f(x)) = f\left(\frac{x}{x+1}\right) = \frac{\frac{x}{x+1}}{\frac{x}{x+1} + 1} = \frac{x}{2x+1},$$

$$f^3(x) = f(f^2(x)) = f\left(\frac{x}{2x+1}\right) = \frac{\frac{x}{2x+1}}{\frac{x}{2x+1} + 1} = \frac{x}{3x+1}.$$

Matematičkom indukcijom je lako zaključiti

$$f^n(x) = \frac{x}{nx+1}.$$

2016. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

311. (1) Ako je I dati izraz, tada

$$I = \left(\frac{1}{2} + \frac{7}{2}\right)^{-1/2} = 4^{-1/2} = (2^2)^{-1/2} = \frac{1}{2}.$$

312. (2) Ako je I dati izraz, tada

$$I = \frac{a+1+a-1}{(a-1)(a+1)} : \frac{a+1-a+1}{(a-1)(a+1)} = \frac{2a}{a^2-1} : \frac{2}{a^2-1} = a.$$

313 (3)

$$x^2 - 6x + 5 = 0, \quad x_1 = 1, \quad x_2 = 5.$$

314. (4)

$$f(\sqrt{27}) = f(3^{3/2}) = \log_3 3^{3/2} + \log_9 3^{(3/2) \cdot 2} = \frac{3}{2} \log_3 3 + \log_9 (9 \cdot 3) = \frac{3}{2} + 1 + \frac{1}{2} = 3.$$

2016. jun

315 (1) Ako je I dati izraz, tada je

$$\begin{aligned} I &= \left[\left(\frac{3}{7} + \frac{10}{3} \right) : \left(13 + \frac{6}{7} \right) \right]^{-1/2} \\ &= \left[\frac{97}{7 \cdot 9} \cdot \frac{7}{97} \right]^{-1/2} = [9^{-1}]^{-1/2} = 3. \end{aligned}$$

316 (2) Ako je L leva strana, tada

$$\begin{aligned} L &= \frac{1}{(a+1)^2} - \frac{a(a+1)}{(a-1)(a^2+a+1)} \cdot \frac{a+1+a^2}{a(a-1)(a+1)} \\ &= \frac{1}{(a+1)^2} - \frac{1}{(a-1)^2} = \frac{a^2-2a+1-a^2-2a-1}{(a^2-1)^2} = -\frac{4a}{a^4-2a^2+1} \end{aligned}$$

317 (3) $x^2 - 4x + 4 = 0$, $x_{1,2} = 2$.

318 (4) $(\log_5 x)^2 - 3 - 2\log_5 x = 0$, kad se uvede smena $\log_5 x = t$ dobiće se jednačina $t^2 - 2t - 3 = 0$, čija su rešenja $t_1 = -1$, $t_2 = 3$. Tako je $x_1 = \frac{1}{5}$ i $x_2 = 125$.

319 (5) Važi formula za dvostruki ugao $\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$, tako da ostaje da se proveri $1 + 2 \sin \alpha \cos \alpha = (\cos \alpha + \sin \alpha)^2$

$$\cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha + 2 \sin \alpha \cos \alpha = (\cos \alpha + \sin \alpha)^2,$$

što je identitet.

320 (6) Prvo se može pojednostaviti data formula

$$f(x) = \frac{1+x-1}{x-1} = \frac{x}{x-1}.$$

Sada je

$$f(f(x)) = f\left(\frac{x}{x-1}\right) = \frac{\frac{x}{x-1}}{\frac{x}{x-1}-1} = \frac{x}{1} = x,$$

$$f^3(x) = f(f^2(x)) = f(x), \quad f^4(x) = f^2(f^2(x)) = f^2(x) = x.$$

2016. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

321 (1) Ako je I dati izraz, tada

$$I = \left[\frac{10}{3} - \frac{1}{3} + 4 \right]^{-2} = [3 + 4]^{-2} = \frac{1}{49}.$$

322 (2) Ako je I dati izraz, tada

$$I = \left[\frac{a^2 - b^2}{ab} : (a^2 - 2ab + b^2) \right] : \frac{1}{a-b} = \frac{a+b}{ab(a-b)} \cdot (a-b) = \frac{a+b}{ab}.$$

323 (3)

$$x^2 - 7x + 12 = 0, \quad x_1 = 3, \quad x_2 = 4.$$

324 (4)

$$\log_{2016} x = 2010 + 1 + 2 + 3, \quad x = 2016^{2016}.$$

2017. jun

$$325. (1) \quad \left[\frac{a+b}{ab} : \frac{b-a}{ab} \right] : \frac{a^2+b^2}{a^2+b^2} = \frac{a+b}{ab} \cdot \frac{ab}{b-a} = \frac{b+a}{b-a}.$$

326. (2) Kako je $9^{-x} \cdot 9^{\frac{1}{2}} - 26 \cdot 3^{-x} - 9 = 0$, uvođenjem smene $t = 3^{-x}$ dobija se kvadratna jednačina $3t^2 - 26t - 9 = 0$. Rešenja ove jednačine su $t_1 = (26 \pm \sqrt{784})/6$, $t_{1,2} = -\frac{1}{3}$ i $t_2 = 9$. Stepen ne može biti negativan, tako da je $3^{-x} = 9$, odnosno jedino rešenje je $x = -2$.

327. (3) Posle sredjivanja se dobija

$$x^{\log_3^2 x + 3 \log_3 x + 3} = x.$$

Skup dopustivih vrednosti x je $(0, +\infty)$. Jedno rešenje je $x = 1$. Druga rešenja se dobijaju iz jednačine

$$\log_3^2 x + 3 \log_3 x + 2 = 0.$$

To su brojevi $x = \frac{1}{3}$ i $x = \frac{1}{9}$.

328. (4)

$$\begin{aligned} \log_{3^2} x + \log_{3^4} x + \log_3 x &= 7 \\ \frac{1}{2} \log_3 x + \frac{1}{4} \log_3 x + \log_3 x &= 7 \\ \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + 1 \right) \log_3 x &= 7 \end{aligned}$$

$$\frac{2+1+4}{4} \log_3 x = 7, \quad \log_3 x = 4, \quad x = 3^4, \quad x = 81.$$

329. (5) Ako je I izraz sa leve strane date jednakosti, tada

$$\begin{aligned} I &= (\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha)(\sin^4 \alpha - \sin^2 \alpha \cos^2 \alpha + \cos^4 \alpha) - \sin^4 \alpha - \cos^4 \alpha \\ &= -\sin^2 \alpha \cos^2 \alpha = -\frac{(2 \sin \alpha \cos \alpha)^2}{4} = -\frac{1}{4} \sin^2 2\alpha. \end{aligned}$$

330. (6) Uvodni korak u rešavanju može biti transformacija

$$f(x) = \left(\frac{x+1}{x} \right) \cdot \left(\frac{x-1}{x} \right)^{-1} = \frac{x+1}{x-1}.$$

Tako je

$$f(f(x)) = \frac{\frac{x+1}{x-1} + 1}{\frac{x+1}{x-1} - 1} = \frac{\frac{x+1+x-1}{x-1}}{\frac{x+1-x+1}{x-1}} = x.$$

Kako je $f(f(x)) = x$ identička funkcija, to znači da je $f = f^{-1}$ funkcija jednaka svojoj inverznoj funkciji.

2017. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

331. (1)

$$\begin{aligned}
 I &= \frac{\frac{1}{16} - \frac{1}{81}}{\frac{1}{2} - \frac{1}{3}} \cdot \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right)^{-1} = \frac{\left(\frac{1}{4} - \frac{1}{9}\right) \cdot \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{9}\right)}{\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right) \cdot \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right)} \\
 &= \frac{\left(\frac{1}{4} - \frac{1}{9}\right) \cdot \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{9}\right)}{\frac{1}{4} - \frac{1}{9}} = \frac{1}{4} + \frac{1}{9} = \frac{13}{18}.
 \end{aligned}$$

332. (2) Transformacije daju

$$\frac{a + 5b - a + 5b + 10b}{a^2 - 25b^2} \cdot \frac{a^2 - 25b^2}{b(2a + b)} = \frac{20}{2a + b}.$$

333. (3) Najpre je $\log_{x+1}(2x^2 - 3x + 7) = 2$. Prema definiciji logaritma dobija se

$$2x^2 - 3x + 7 = (x + 1)^2, \quad x^2 - 5x + 6 = 0, \quad x_1 = 2, \quad x_2 = 3.$$

Logaritam je definisan samo za pozitivnu vrednost numerusa, što je ispunjeno.

2017. septembar

334. (1) Ako je I izraz sa leve strane date jednakosti, tada

$$\begin{aligned}
 I &= \left(\frac{(2a^{1/2} - 3a^{-1/2})(2a^{1/2} + 3a^{-1/2})}{2a^{1/2} - 3a^{-1/2}} + \frac{(2a^{1/2} - 3a^{-1/2})(2a^{1/2} + 3a^{-1/2})}{2a^{1/2} + 3a^{-1/2}} \right)^2 \\
 &= \left(2a^{1/2} + 3a^{-1/2} + 2a^{1/2} - 3a^{-1/2} \right)^2 = \left(4a^{1/2} \right)^2 = 16a.
 \end{aligned}$$

335. (2) Oblast definisanosti jednačine je određena uslovima $1 - x > 0$, $5 - 3x > 0$, odnosno $(-\infty, 1)$.

$$\log_5 \frac{5 - 3x}{(1 - x)^2} = 1, \quad \text{antilogaritmovanjem} \quad \frac{5 - 3x}{(1 - x)^2} = 5.$$

Posle sredjivanja dobija se kvadratna jednačina $5x^2 - 7x = 0$, čija rešenja su $x = 0$ i $x = \frac{7}{5}$. Drugo rešenje ne pripada domenu, tako da je jedino rešene polazne jednačine $x = 0$.

336. (3)

$$\left(\frac{2}{3}\right)^{2x} \cdot \left(\frac{3}{2}\right)^{3x-3} = \frac{2 \log_2 2}{3 \log_2 2}, \quad \left(\frac{2}{3}\right)^{2x-3x+3} = \frac{2}{3}, \quad x = 2.$$

337. (4)

$$\frac{(\sin \alpha + \cos \alpha)(\sin^2 \alpha - \sin \alpha \cos \alpha + \cos^2 \alpha)}{\sin \alpha + \cos \alpha} + \frac{2 \sin \alpha \cos \alpha}{2} = 1.$$

$$\sin^2 \alpha - \sin \alpha \cos \alpha + \cos^2 \alpha + \sin \alpha \cos \alpha = 1, \quad 1 = 1.$$

2017. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

338. (1) Akio je I izraz sa leve strane jednakosti, tada

$$I = \left(\frac{3}{7} + \frac{9}{14}\right) : \frac{30}{7} = \frac{15}{14} \cdot \frac{7}{30} = \frac{1}{4}.$$

339. (2) Ako je I izraz sa leve strane date jednačine, tada

$$I = \frac{x}{y} \frac{y}{x+y} + \frac{y}{x} \frac{x}{x+y} = \frac{x}{x+y} + \frac{y}{x+y} = 1.$$

340. (3) $9^{x^2-x-8} = 3^{-2}$, tako da izjednačavanje eksponenata daje $x^2 - x - 6 = 0$, čija su rešenja $x_1 = -2$ i $x_2 = 3$.

2018. jun

341. (1) Ako je L dati izraz, tada

$$\begin{aligned} L &= \left(\frac{2}{x-y} - \frac{2x}{(x+y)(x-y)} \right) \cdot \frac{(x-y)^2}{4y^2} \cdot \frac{x+y}{x-y} \\ &= \frac{2x+2y-2x}{(x+y)(x-y)} \cdot \frac{(x-y)^2}{4y^2} \cdot \frac{x+y}{x-y} = \frac{1}{2y}. \end{aligned}$$

342. (2) Oslobadjanje od razlomaka daje

$$3x(x+2) - 2x(x-1) = 3x-6, \quad 3x^2+6x-2x^2+2x-3x+6 = 0, \quad x^2+5x+6 = 0.$$

Rešavanje daje $x_1 = -3$, $x_2 = -2$. Polazna jednačina nema smisla za $x = -2$, tj. -2 nije u njenom domenu definisanosti. Jedino rešenje je $x = -3$.

343. (3)

$$64 \cdot 3^{2x} - 84 \cdot 3^x \cdot 4^x + 27 \cdot 4^{2x} = 0,$$

smenom $u = 3^x$, $v = 4^x$ se dobija $64u^2 - 84uv + 27v^2 = 0$. Deljenje sa v^2 daje kvadratnu jednačinu. Radi lakseg računa, neka je $U = 4u = 4 \cdot 3^x$, $V = 3v = 3 \cdot 4^x$. Sada je

$$4U^2 - 7UV + 3V^2 = 0, \quad 4\left(\frac{U}{V}\right)^2 - 7\frac{U}{V} + 3 = 0.$$

$$\left(\frac{U}{V}\right)_{1,2} = \frac{7 \pm \sqrt{49 - 48}}{8} = \frac{7 \pm 1}{8}.$$

$$\frac{4 \cdot 3^x}{3 \cdot 4^x} = 1, \quad x_1 = 1; \quad \frac{4 \cdot 3^x}{3 \cdot 4^x} = \frac{3}{4}, \quad x_2 = 2.$$

344. (4) Prema definiciji logaritma važi $\log_5(\log_2 x) = 1$. Sada je $\log_2 x = 5$, tako da je $x = 2^5 = 32$.

345. (5) Ako je I dati izraz, tada

$$\begin{aligned} I &= (\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha)(\sin^4 \alpha - \sin^2 \alpha \cos^2 \alpha + \cos^4 \alpha) - 2 \sin^4 \alpha - \cos^4 \alpha + \sin^2 \alpha \\ &= \sin^4 \alpha - \sin^2 \alpha \cos^2 \alpha + \cos^4 \alpha - 2 \sin^4 \alpha - \cos^4 \alpha + \sin^2 \alpha \\ &= -\sin^4 \alpha + \sin^2 \alpha(1 - \cos^2 \alpha) = 0. \end{aligned}$$

2018. jun - Matematika sa proverom sklonosti

346. (1)

$$\left(\frac{2^{-2} - 3^{-2}}{2^{-1} - 3^{-1}}\right) \cdot (2^{-1} - 3^{-1})^{-1} = \frac{\frac{1}{4} - \frac{1}{9}}{\frac{1}{2} - \frac{1}{3}} \cdot \frac{1}{\frac{1}{2} - \frac{1}{3}} - \frac{\frac{9-4}{36}}{\frac{3-2}{6}} \cdot \frac{1}{\frac{3-2}{6}} = 5.$$

347. (2) Ako je L leva strana, tada

$$\begin{aligned} L &= \frac{x^2}{y(x+y)} + \frac{y^2}{x(x+y)} - \frac{x^2+y^2}{xy} = \frac{x^3+y^3}{xy(x+y)} - \frac{x^2+y^2}{xy} \\ &= \frac{(x+y)(x^2-xy+y^2)}{xy(x+y)} - \frac{x^2+y^2}{xy} = -1. \end{aligned}$$

348. (3)

$$2^{x^2-2x+2} = 2^{-2}, \quad x^2 - 2x + 4 = 0, \quad x_1 = x_2 = 2.$$

2018. septembar

349. (1) Ako je L izraz sa leve strane, tada

$$\begin{aligned} L &= \frac{\sqrt{a} - \sqrt{b} + \sqrt{a} + \sqrt{b}}{a - b} : \frac{\sqrt{ab} - a - \sqrt{ab} - a}{ab - a^2} \\ &= \frac{2\sqrt{a}}{a - b} \cdot \frac{a(b - a)}{-2a} = \sqrt{a}. \end{aligned}$$

350. (2) Množenje daje $(2x+1)(x+1) = (4-x)(3-x)$, ili $x^2 + 10x - 11 = 0$. Rešenja su $x_1 = -11$ i $x_2 = 1$.

351. (3) Smena $u = 3^x$, $v = 2^{y/2}$ daje $u^2 - v^2 = 77$, $u - v = 7$. Kako je $u^2 - v^2 = (u - v)(u + v)$, to je $u + v = 11$. Sada imamo ekvivalentan sistem $u + v = 11$, $u - v = 7$. Otuda je $2u = 18$, $u = 9$, $x = 2$. slično $v = 2$, $2^{y/2} = 2$, $y = 2$.

352. (4) Ako se uvede smena $\log_5 x = t$ dobija se $t^2 - 2t - 3 = 0$, rešenja su $t_1 = -1$, $t_2 = 3$. Sada je $\log_5 x = -1$, $x = 5^{-1} = \frac{1}{5}$. Takodje $\log_5 x = 3$, $x = 5^3 = 125$

353. (5) Ako je L izraz sa leve strane, tada

$$\begin{aligned} L &= 2 \sin \frac{2\alpha + 4\alpha}{2} \cos \frac{2\alpha - 4\alpha}{2} - 2 \sin 3\alpha \cos 3\alpha \\ &= 2 \sin 3\alpha (\cos \alpha - \cos 3\alpha) = 2 \sin 3\alpha (-2 \sin 2\alpha \sin(-\alpha)) \\ &= 4 \sin \alpha \sin 2\alpha \sin 3\alpha. \end{aligned}$$

2018. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

354. (1) $\left(\frac{3}{5} \cdot \frac{15}{3} + 5\right)^{-1/3} = (3 + 5)^{-1/3} = \frac{1}{\sqrt[3]{8}} = \frac{1}{2}$.

355. (2)

$$\left(\frac{2y}{x+y} + \frac{2y^2}{(x+y)(x-y)}\right) \cdot (x-y) = \frac{2xy - 2y^2}{x+y} + \frac{2y^2}{x+y} = \frac{2xy}{x+y}.$$

356. (3) $3^{x^2-6x+7} = 3^{-2}$, $x^2 - 6x + 9 = 0$, $x_1 = x_2 = 3$.

2019. jun

357. (1) (i)

$$\begin{aligned} I &= \frac{a^2 - ab + ab}{a - b} \cdot \frac{ab - a^2 - ab}{a + b} \cdot \frac{a^2 - b^2}{a^2 + b^2} \\ &= \frac{-a^4}{(a - b)(a + b)} \cdot \frac{(a - b)(a + b)}{a^2 + b^2} = -\frac{a^4}{a^2 + b^2}. \end{aligned}$$

(ii)

$$\begin{aligned} I &= \frac{(a - b)(a + b)}{a - b} - \frac{(a - b)(a^2 + ab + b^2)}{(a - b)(a + b)} = \frac{(a + b)^2 - (a^2 + ab + b^2)}{a + b} \\ &= \frac{a^2 + 2ab + b^2 - a^2 - ab - b^2}{a + b} = \frac{ab}{a + b}. \end{aligned}$$

358. (2)

$$\log_2 \frac{x^2 + 3x + 6}{x} = 3, \quad \frac{x^2 + 3x + 6}{x} = 2^3, \quad x^2 - 5x + 6 = 0, \quad x_1 = 2, \quad x_2 = 3.$$

359. (3)

$$\frac{2^{3x}}{4} - \frac{2^{3x}}{8} - \frac{2^{3x}}{16} - 4 = 0, \quad 4 \cdot 2^{3x} - 2 \cdot 2^{3x} - 2^{3x} - 64 = 0, \quad 2^{3x} = 64, \quad x = 2.$$

360. (4)

$$\begin{aligned} I &= \frac{\sin^3 x + \sin x \cos 2x + \cos x \sin 2x}{\sin x} + \frac{\cos^3 x - \cos x \cos 2x + \sin x \sin 2x}{\cos x} \\ &= \sin^2 x + \cos 2x + 2 \cos^2 x + \cos^2 x - \cos 2x + 2 \sin^2 x \\ &= \sin^2 x + \cos^2 x - \sin^2 x + 2 \cos^2 x + \cos^2 x - \cos^2 x + \sin^2 x + 2 \sin^2 x \\ &= 3 \cos^2 x + 3 \sin^2 x = 3. \end{aligned}$$

2019. jun - Matematika sa proverom sklonosti

361. (1)

$$\left(\frac{5}{2} + \frac{2}{3} \cdot \frac{1}{4}\right)^{-2} = \left(\frac{5}{2} + \frac{1}{6}\right)^{-2} = \left(\frac{15 + 1}{6}\right)^{-2} = \left(\frac{3}{8}\right)^2 = \frac{9}{64}.$$

362. (2)

$$\frac{a+b-a}{(a+b)^2} \cdot \frac{a-b-a}{(a-b)(a+b)} = \frac{b}{(a+b)^2} \cdot \frac{(a-b)(a+b)}{-b} = \frac{b-a}{a+b}.$$

363. (3)

$$x^2 - x + 2 = 2^3, \quad x^2 - x - 6 = 0, \quad x_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{1+24}}{2}, \quad x_1 = -2, \quad x_2 = 3.$$

2019. septembar

364. (1)

$$\begin{aligned} L &= \left(\frac{(\sqrt{a} + \sqrt{b})(a - \sqrt{a}\sqrt{b} + b)}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} - \sqrt{ab} \right) \cdot \frac{(\sqrt{a} + \sqrt{b})^2}{(a-b)^2} \\ &= (a - \sqrt{ab} + b - \sqrt{ab}) \cdot \frac{(\sqrt{a} + \sqrt{b})^2}{(\sqrt{a} - \sqrt{b})^2(\sqrt{a} + \sqrt{b})^2} = \frac{a - 2\sqrt{ab} + b}{a - 2\sqrt{ab} + b} = 1. \end{aligned}$$

365. (2)

$$3 \log_3 x + (\log_3 x)^2 - 4 = 0, \quad \log_3 x = t, \quad t^2 + 3t - 4 = 0, \quad t_1 = -4, \quad t_2 = 1,$$

$$\log_3 x = -4, \quad x = 3^{-4} = \frac{1}{81}, \quad \log_3 x = 1, \quad x = 3^1 = 3.$$

366. (3)

$$\left(\frac{3}{5}\right)^{8x^2+8x-22} \cdot \left(\frac{3}{5}\right)^{-2x-1} = \left(\frac{3}{5}\right)^{-9}, \quad 8x^2 + 8x - 22 - 2x - 1 = -9,$$

$$4x^2 + 3x - 7 = 0, \quad x_{1,2} = \frac{-3 \pm \sqrt{9+112}}{8}, \quad x_1 = -\frac{7}{4}, \quad x_2 = 1.$$

367. (4)

$$\frac{1 + \sin^2 x - \cos^2 x + \sin^2 x}{1 + \cos^2 x + \cos^2 x - \sin^2 x} = \frac{3 \sin^2 x}{3 \cos^2 x} = \tan^2 x.$$

2019. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

368. (1)

$$\left(\frac{12 + 8 + 9 - 6 - 11}{12}\right)^{-\frac{7}{8}} = \left(\frac{12}{12}\right)^{-\frac{7}{8}} = 1.$$

369. (2)

$$\frac{a^2 - ab + ab}{a - b} : \frac{ab - b^2 - ab}{a - b} = \frac{a^2}{a - b} \cdot \frac{a - b}{-b^2} = -\frac{a^2}{b^2}.$$

370. (3)

$$x^2 - 5x + 14 = 8, \quad x^2 - 5x + 6 = 0. \quad x_{1,2} = \frac{5 \pm \sqrt{25 - 24}}{2}, \quad x_1 = 2, \quad x_2 = 3.$$